

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ЗБІРНИК

матеріалів II Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 09–10 квітня 2020 року)

Полтава
ПУЕТ
2020

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ**

ЗБІРНИК

матеріалів II Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 09–10 квітня 2020 року)

**Полтава
ПУЕТ
2020**

Програмний комітет

Голова:

О. О. Нестуля, д. і. н., професор, ректор ПУЕТ.

Співголови:

Є. Б. Аймагамбетов, д. е. н., професор, ректор Карагандинського економічного університету (Казспоживспілка);

Е. А. Гулієв, д. е. н., професор, ректор Азербайджанського університету кооперації;

Статі Статев, д. е. н., професор, ректор Університету національного і світового господарства (Болгарія);

Л. О. Шавга, д. е. н., професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови;

К. К. Шебеко, д. е. н., професор, ректор Закладу освіти «Поліський державний університет»;

Є. М. Лебедєва, д. е. н., професор, ректор Білоруського торговельно-економічного університету споживчої кооперації;

Х. Н. Факеров, д. е. н., професор, ректор Таджикицького державного університету комерції;

Н. С. Педченко, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ;

О. В. Манжура, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Організаційний комітет

Голова:

В. В. Карцева, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Члени організаційного комітету:

О. В. Яриш, к. е. н., доцент, заступник завідувача кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

Т. П. Гудзь, д. е. н., доцент, професор кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

М. Б. Чижєвська, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

Г. М. Сидоренко-Мельник, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в П78 сучасних умовах : збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 09–10 квітня 2020 року). – Полтава : ПУЕТ, 2020. – 167 с. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-374-4

У збірнику подано матеріали доповідей, оприлюднених на II Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах».

Розраховано на наукових та науково-практичних працівників закладів вищої освіти і наукових установ, аспірантів, студентів, практичних працівників та широкий читачський загал.

Матеріали друкують в авторській редакції мовами оригіналів.

*О. В. Тимошенко, к. е. н., доцент;
Р. С. Поліщук, магістр 1-го року навчання
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
м. Полтава*

ДІАГНОСТИКА ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Питання забезпечення бюджетної безпеки України не втрачають своєї актуальності. Особливо вони загострюються сьогодні під час нової глобальної фінансової кризи, що проявилася у лютому 2020 року і перебуває зараз в активній фазі свого розвитку. Кризу викликав коронавірус, що вразив Китай, а потім і решту країн світу. Прогнозні збитки світової економіки за результатами його впливу можуть сягнути більше 2 трлн дол. [1].

Рівень бюджетної безпеки в Україні потерпає не лише від зовнішніх, а й від внутрішніх політичних та економічних кризових процесів в країні. Тому вчасне виявлення основних передумов та врахування впливу різноманітних чинників на бюджетну систему країни є одним із важливих завдань розробки механізму забезпечення бюджетної безпеки держави.

За результатами проведеного дослідження нами були виявлені чинники, що протягом тривалого часу загострюють дисбаланси бюджетної системи України і актуалізують питання забезпечення її бюджетної безпеки [2]. До них варто віднести:

– високий рівень перерозподілу ВВП через бюджетну систему України, зокрема до 35 % у 2019 р. проти 31,6 % у 2011 р., що свідчить про збереження високого рівня державних зобов'язань щодо надання суспільних благ та послуг [3];

– неефективну бюджетну політику в частині зменшення у 2 рази видатків державного бюджету на економічну діяльність з 13,4 % у 2011 р. до 6,7 % у 2019 р. Фактично протягом вказаного періоду держава не стимулювала та не вкладала кошти в розвиток економіки, а все більше накопичувала борги [4];

– збільшення в 1,5 рази видатків на обслуговування державного боргу, чому слугувала як девальвація національної валюти, так і суттєве у 4,2 рази нарощування за період аналізу боргових зобов'язань [4];

– суттєве в 11,7 рази зростання податкового боргу з 2011 р. по 2019 р., що набуває критичних темпів з 2015 року – періоду внесення суттєвих змін до бюджетно-податкового законодавства [5].

Незважаючи на вищезазначене, варто звернути увагу і на позитивні тенденції розвитку бюджетної сфери України, враховуючи її прагнення до європейської інтеграції. По-перше, завдяки поступовому впровадженню принципів бюджетної децентралізації у 2019 р. досягнуто послаблення трансфертного навантаження на державний бюджет до рівня 2011 р. (з 32,5 % у 2017 р. до 24 % у 2019 р.) [3–4]. По-друге, з 2015 р. рівень дефіциту державного бюджету відповідає вимогам Європейського Союзу згідно з Маастрихтським договором (1,8 % ВВП у 2019 р.) [3–4]. По-третє, у 2019 р. відношення державного боргу до ВВП склало 50,3 %, що також відповідає рекомендаціям Європейської спільноти [3–4]. При цьому, варто також відмітити позитивну тенденцію уповільнення темпу приросту боргового навантаження.

Для забезпечення бюджетної безпеки України в майбутньому вважаємо за необхідне:

– оптимізувати бюджетні видатки за рахунок більш ефективного впровадження принципів програмно-цільового бюджетування з орієнтацією на досягнення конкретних результатів бюджетної системи країни;

– переорієнтувати поточні витрати на капітальні статті для сприяння соціально-економічного розвитку держави виходячи із стратегічних завдань сталого розвитку України до 2030 року.

Список використаних джерел

1. Coronavirus Could Cost the Global Economy \$2.7 Trillion. Here's How / Tom Orlik, Jamie Rush, Maeva Cousin, Jinshan Hong [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.bloomberg.com/graphics/2020->

coronavirus-pandemic-global-economic-risk/?srnd=premium-europe&sref=6G2RWwOr.

2. Тимошенко О. В. Оцінка фіскальних дисбалансів бюджетної системи в контексті забезпечення бюджетної безпеки України / Тимошенко О. В. // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2018. – № 5. – С. 110–118.
3. Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]: офіц. веб-сайт. – URL: <http://www.minfin.gov.ua/> (дата звернення 01.03.2020 р.).
4. Державна казначейської служби України [Електронний ресурс]: офіц. веб-сайт. – URL: <http://www.treasury.gov.ua> (дата звернення 05.03.2020 р.).
5. Державна податкова служба України [Електронний ресурс]: офіц. веб-сайт. – URL: <https://tax.gov.ua> (дата звернення 03.03.2020р.).

*І. В. Федулова, д. е. н., професор
Київський національний
торговельно-економічний університет
м. Київ*

ЗМІНИ У ФІНАНСУВАННІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВІДПОВІДНО ДО СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Загальне збільшення витрат на освіту, що спостерігалось останніми роками призвело до суттєвого збільшення загальних витрат на одного студента. Відповідно, середні витрати на одного студента становили у 2018 році 46 тис. грн проти 13,5 тис. грн у 2012 [1].

Ключовим для адміністрування фінансового забезпечення національної системи вищої освіти України є питання оплати підготовки здобувачів вищої освіти. На думку експертів з Європейської асоціації університетів EUA, авторів University Autonomy Scorecard, в Україні діють «недосконалі механізми фінансування», «критично низький рівень державного фінансування вищої освіти», «незбалансовані джерела доходів для університетів» [2]. Відсутні нормативи для розрахунків вартості навчання особи у закладі вищої освіти.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ФІНАНСИ ПУБЛІЧНОГО СЕКТОРА: СТАН ТА ВЕКТОРИ ЇХ РОЗВИТКУ

Давиденко Н. М.

Вплив тіньової економіки на фінансовий потенціал регіонів4

Жеребило І. В.

Публічні фінанси: теоретичний контур
та критеріальні ознаки8

Карпенко Є. А.

Визначення очікуваної вартості предмета
закупівлі як невід’ємна складова процесу
планування публічних закупівель 11

Карпенко О. В., Плікус І. Й., Головіна Д. В.

Фінансові аспекти екологічно стійкого розвитку територій 13

Тимошенко О. В.

Видатки державного бюджету України в Умовах
розвитку програмно-цільового управління 17

Тимошенко О. В., Поліщук Р. С.

Діагностика проблемних питань забезпечення
бюджетної безпеки України 20

Федулова І. В.

Зміни у фінансуванні вищої освіти
відповідно до сучасних викликів 22

СЕКЦІЯ 2. ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ

Alekseienko L., Tulai O.

Tax policy and the priorities for its implementation 28

Бейсембекова С. Х.

Развитие методологии государственного регулирования
налогообложения недропользования 32